

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1:30 P., Fél évre 2:60 P., Egész évre 5:20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungária-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felelős szerkesztő: ifj. WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tizszerinél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Karácsony.

A nagy háború utáni látzólagos világfellendülés magasan szárnyaló reménysége szárnyaszegeitlen vergődik. A nagy és kis nemzetek kétségbeesett erőfeszítésének viharában kegyetlenül megcsontított országunk kis hajója újabb és újabb kormányosokkal hánykolódik a nemzetközi politika viharzó oceanján. A nemzetek és egyesek adóssághullámai állandó elmerüléssel fenyegetnek. A nagy felfordulásban felszabadulnak az emberi szenvedélyek. Az emberi életnek már nincs értéke ha egyéni szükségletekről vagy csábításokról van szó.

A fáradt idegzet az évezredek alatt felépített emberi műveltség elvesztését látja egy tragikus gazdasági összeomlásban, melynek mindent jelperzselő lávafolyamát a munkanélküliséget állítja be. Az emberi agy zseniális gépjelző eredményei feleslegessé teszik az emberi munkát. A gigantikus túltermelésben sok millió ember éhez, fáz, rongyosan jár...

A föld 2000 millió embert számláló sokaságában a mi 8 milliós magyarságunk szomorú karácsonyát köszöntjük az Úr születése utáni 1932-ik esztendőben.

Egy fanatikus hitű magyar járja be csonka országot. Egy jobb magyar jövő hitével kopogtat be a szegény emberek nélkülöző, hideg hajlékába; a termelés kudarcától elkeseredett kisgazda tanyájába; az eladósodott iparos, kereskedő, rideg műhelyébe, üzletébe; a meg-

csontított fizetéseért aggódó tisztviselő és nyugdíjas kopott lakásába. Vigasztal, bátorít összefogásra szólít, mert hite, hogy ezt a fájdalmas életet csak összetartással és együttdolgozással tudjuk elviselhetővé tenni és előbbre vinni.

A keresztény népek e mostani szomorú karácsonya el-

multával új hittel induljunk a jövő felé, mert a bethlehemi csillag az emberiség útját nem a tespedés felé jelzi, hanem a tisztultabb erkölcsiség magaslatát világítja meg. Ide irányítsák a vezetők nemzeteiket s akkor nem lesz több ilyen szomorú karácsonya az emberiségnek.

W.

A békés-bánati ref. egyházmegye tisztújítása.

Gyuláról jelentik: Most adták be a presbiteriumok az egyházmegyei tisztújítói megbízatásokra szóló szavazataikat. A szavazatok felbontása szerdán történt meg a békés-bánati református egyházmegyei bizottság előtt. Ennek eredményeként esperessé Harsányi Pált, egyházmegyei gond-

nokká dr. Széll Gyulát, a szegedi ügyvédi kamara elnökét választották meg újra egyhangulag. Egyházi főjegyző Gönczy Béla, világi főjegyző dr. Petneházy László lett újból. Ugyancsak újra választották a tiz világi tanácsbíró, a tanár és tanító képviselőket.

Felsőházi tagválasztás.

December 10-én fölötté be Békésvármegye törvényhatósága a sorolás úján megürült egyik felsőházi tagságot, melyre

ismét dr. Szeberényi Zs. Lajos ev. esperest, a póttagságra pedig Harsányi Pál ref. esperest választotta meg.

Dévaványa átcsatolása Békésvármegyéhez.

Hatalmas társadalmi megmozdulás.

Vasárnap délután 5 órakor Gyoma, Endrőd és Dévaványa számottevő egyesületei 70 kiküldöttel képviseltették magukat a Központi Uri-Kaszinóban megtartott értekezleten, melyen Gyomáról 40, Dévaványáról 15 és Endrődről is 15 tag vett részt.

Pétermann József ny. főjegyző 5 óra után nyitotta meg az értekezletet. Bejelentette, hogy a gyomai Központi Kaszinó megbizá-

sából hívta össze Gyoma, Endrőd és Dévaványa összes társadalmi egyesületeit, hogy e mai értekezleten megvitassák és elhatározzák Dévaványa nagyközség Békésvármegyéhez, közelebbről a gyomai járáshoz kívánó átcsatolásának lehetőségét. Dévaványa átcsatolási kezdeményezését Gyoma és Endrőd társadalmi nagy örömmel veszi és minden képességével támogatni kívánja e mozgalmat,

hogy az átcsatolás mielőbb megtörténhessen.

A szükséges intézkedések, kijáráások végzésére egy hat tagú intézőség megválasztására hívta fel jelenlevőket, kik e bizottságba választották

Gyomáról: dr. Chrisztian Kálmán és ifj. Wagner Márton;

Endrődről: Csernus Mihályt és dr. Tóth Istvánt;

Dévaványáról: dr. Paczek Géza és ifj. Z. Nagy Ferencet.

Úgy a mai gyűlésre, mint a további ügyvitelre dr. Kenéz Béla dévaványai ügyvédet ajánlja elnökül, kit értekezlet egyhangulag megválasztott.

Dr. Kenéz Béla átveve az elnöklést, röviden ismertette a dévaványai akció eddigi eredményeit, melyek szerint bízni lehet az átcsatolás sikerében. Egyben kijelenti még, hogy a dec. 27-iki dévaványai képviselőtestületi gyűlésen ő is az átcsatolás mellett fog szavazni.

Dr. Paczek Géza a nehézségekre hívta fel a figyelmet. Dr. Chrisztian Kálmán beszámolt, hogy a gyomai és endrői törvényhatósági tagok dec. 10-én Békésvármegye fő- és alispánja támogatását kérték.

Pétermann József a következő határozati javaslat elfogadását kérte:

Gyoma és Endrőd községek társadalmi egyesületeinek kiküldöttjei a két község 27 ezer lakosa nevében egyhangu határozattal kimondják, hogy Dévaványa község közönségének azon óhaját, mely szerint Dévaványa község egész határával Jász-Nagykun-Szolnok megyéből kikebeleztesse, Békésvármegyéhez és annak gyomai járásához csatoltassék — elvilázhatalatlanul jogosnak tartja, mert nem csak geográfiai fekvése predestinálja arra, hogy Békésvármegye vele kikerekíttessék, hanem Dévaványa községnek közigazgatásilag és igazságszolgáltatásilag, tanügyileg, gazdaságilag szerencsétlenül beosztott helyzete is. Azért a két község társadalmi Dévaványa község társadalmának óhaját magáévá teszi, vele egyértelműleg az átcsatolást kívánja és azt illetékes helyen kérelmezi. Megbízta a kiküldött bizottságot,

hogyan a vonatkozó memorandumot elkészítse és azt a három község nevében illetékes helyre mielőbb eljuttassa.

A határozati javaslatot egyhangulag elfogadták.

Felszólaltak még: **Csermák Lajos, dr. Poszvék Ödön, Vad Gyula** és mások.

Az értekezlet számszerűségében, megnyilatkozásában is erőteljes kifejezője volt a három község egysége óhajának. Ez az első összefüggés is reményt nyújt, hogy a három község társadalmi megmozdulása nagyban hozzájárul majd, hogy az átcsatolás megtörténjen.

Az azóta eltelt idő alatt szerzett értesülésünk szerint minden remény megvan hozzá, hogy a dec. 27-iki dévaványai képviselő-testületi gyűlésen egyhangú határozatot hoznak az átcsatolásra.

Tisztújítás az ev. egyházban.

A kis evangélikus egyháznál már évek óta nézeteltérések vannak a lelkész és egyház között.

Ebben az évben az egyház többsége a II-ik tanítónak lakásul egy házat vett Bírói árverésen, az e vétel körül támadt nézeteltérések még feszültebbé tették a viszonyt, most már nemcsak a lelkész, hanem annak bátyja, a II-ik tanító és egyház között is.

Most vasárnap második alkalommal jönnek össze az egyház hívei gondnok és nyolc presbíter választására, mert a két hét előtti gyűlésen megválasztottak nem fogadták el a tisztségeket. E gyűlésen olyan impozáns hangulat nyilvánult meg **Wagner Ádám** régi gondnok ismételt megválasztása körül, hogy Wagner Ádám nem tudott kitérni és az egyháztagok nagy örömeire újra elvállalta a jelen körülmények között roppant nehéz és felelőségteljes tisztséget. Wagner Ádámnak köszönhető, hogy a gondnokság vállalásával az újonnan választott presbíterek is elvállalták a presbíteri tisztségeket. Új presbíterek lettek: **Gondnok:** id. Wagner Ádám. **Pénztáros:** Haibach Mihály. **Presbítereknek 6 évre:** Pfeiffer József, vitéz dr. Haviár Gyula, Wagner Márton, Herter Márton, Herter Ádám, Herter Ádám. **Presbíterek 3 évre:** Paál Samu, Kriszt Márton.

A közgyűlés egyúttal elrendelte az egyházban való tanítást minden év november 1-től—április 1-ig terjedő időre.

A tanítószövetség karácsonyi nagygyűlése Budapesten.

Az Országos Tanítószövetség december 29-én délelőli 9 órakor rendkívüli szövetség-tanácsi nagygyűlést tart a fővárosi Vigadóban. Megjelenésével megígérte **Gömbös Gyula** kormányelnök, **Hóman Bálint** vallás- és közoktatásügyi miniszter, **Huszár Aladár** főpolgármester, **Sipőc Jenő** polgármester, a hivatalos és tanügyi élet főbb képviselője. A gyűlésre nagyban készülődik a tanítószövetség. A kiadott hivatalos meghívó is azt bizonyítja, hogy a különböző tanítói érdekliségek, a székesfővárosi tanítószövetséggel karöltve, teljes egységben vonulnak fel a karácsonyi nagygyűlésre. A napirend szerint az előző megnyitó után **Finta Sándor**, a Kath. Tanítóegyesület Országos Szövetségének elnöke emlékezik meg Klebelsberg Kunó grófról, majd a gyűlés megismétli a tanítószövetségnek a nyolcosztályú népiskola, a középiskolai érettségire felépülő magasabbrendű tanítóképzés, továbbá a szakértői iskolafelügyelet megvalósítására vonatkozó, már korábban elfoglalt álláspontját és hangsúlyozza a tanítói szolgálati szabályzat elkészítésének sürgősségét. Ezután **Ormós Lajos**, az Országos Református

Tanítóegyesület elnöke a tanítói nyugdíjgyőről, vitéz Csorba Ödön, az Állami Tanítók Országos Egyesületének főtitkára pedig az ifjú tanítónemzedékről tart előadást. Mind a két kérdésnek a tárgyalása fontos esemény lesz a karácsonyi nagygyűlésnek, mert ennek keretében a sok sérelmet szenvedő magyar tanítószövetség egész aggodalma fog megnyilatkozni bizonytalan helyzetének megnyugtató kialakulása, jobbrafordulása érdekében. A tanítói illetmények dolgában szintén határozati javaslat kerül a nagygyűlés elé, melyben a tanítószövetség a föld- és terményjárandóságok megszüntetését és a közpénziárak után való egységes készpénzfizetés rendszerének életbe lépését sürgeti. A Tanítószövetség ezután is felhívja a tanítószövetséget, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a karácsonyi rendkívüli szövetség-tanácsi gyűlésen, mely ez alkalommal egy napra terjedő egyetemes tanítógyűlésnek is tekinthető.

A karácsonyi nagygyűlést megelőző napon, december 28-án délután 5 órakor a Tanítószövetség igazgatósága tart ülést a Ferenc József tanítók Házában.

A tanulás kis robotosai.

Gyomától—Vésztőig.

Reggel félnégykor megnéztem a hőmérőt, minusz hat fok Celsiusot mutatott. Fázva siettem ki az állomáshoz és a 3.55 órakor induló moter II-od osztályú fülkéjében egyedül ásisóztam, télikabátban ülve.

Dévaványán egy 14-15 éves diák szállt be a fülkébe, kinél a „jó reggelt“ köszönés befagyhatott... Alig múlt 4 óra.

Körösladányban már többen szállnak be hozzánk, mindannyian diákok. A hátlizsákaikat nem teszik le, téli kabátban, felgyúrt gallérral ülnek. Egy darabig beszélgetnek, fázódnak, aztán mindannyian szunyókálnak.

Öt órakor érkeztünk Szeghalomra. A diákok mind kiszálltak, megint egyedül maradtam.

Negyed hatkor érkeztem Vésztőre s mert még sötét volt, beültem a váróterembe. Itt négy polgárista fiú ült körül a

kályhát és hátravetett fejjel, kicsavart nyakkal kioldódott az álomosság leküzdésével. Egy szerre az egyik fiú összerázkódott, a tüzes kályha vörös világánál megnézte az óráját, felrázta a lársait, összeszedelőzködtek és beindultak a másfél kilométerre levő polgáristakolába...

... Dévaványától idáig annyira kialakult bennem az ilyen fiatal gyermekek illeténi iskolázatása iránti ellenszenv, hogy a szülőktől, tanítóktól, hatóságoktól a következőket kérdezem:

1. Szabad-e a 10—16 éves, fejlődésben levő gyermekeket szeptembertől júliusig naponta hajnalban kiráncigálni az ágyból és kikényszeríteni a sötét éjszakába, törekény egészségét ezer veszélynek kitenni?
2. Mit figyelnek meg a tanárok ezeknél, az alvástól kegyetlenül megrabolt gyermekeknél? Nem

alszanak el az órák alatt? Testileg nem maradnak vissza a fejlődésben?

3. A tanügyi és népegészségügyi hatóságok vizsgálják-e, hogy a vidékről iskolába járó gyermekek mikor indulnak el otthonról? mikor és hogyan töltik az időt az iskolán kívül?

Gyomától Békéscsabáig

Gyomáról 6.38 órakor indul a vonat. Csak egy-két diák jár be Gyomáról Csabára. Mezőberényig szép csendesen olvasgatnak.

Mezőberényben hangos élénkiséggel telik meg a vagon csupa Csabára járó diákkal. Persze itt is befagyva a „jó reggelt“. A vonatvárásban megkezdett bírálatát az előző napi futbalmeccsnek folytatják itt is, de olyan lármásan, hogy figyelmeztetni kell a diákurakat, a többi utas is szeretne egymással diskurálni, amit azonban csak az ő lármájuknak a tulkiabálásával tehetnek meg. — Itt már kis cigarettázó csoportok alakulnak, szinte kiérzik, hogy erre csak az utazás unalma csábítja őket — a nagyok is rágják a cigarettát unalmukban.

A Békéscsabára fél nyolckor több irányban beérkező vonatok csak úgy onlák a sok vidékről bejáró tanulóit.

Van-e, aki figyeli ezeknek a gyermekeknek a fejlődését, testileg, lelkileg, szellemileg? Azt hiszem, ha mérlegre tehetnénk a nyereséget, megdöbbentő mennyiségben állana ezzel szemben a veszteség.

Biztosra veszem, hogy az alvásuktól megfosztott gyermekek ezt valamilyen formában még számon kérik a társadalomtól.

Endrőd község virilisei az 1933 évre.

Rendes tagok:

1. özv. Czihát Károlyné	1086-87
2. dr. Kovács Péter	1013-48*
3. dr. Ádám Ferenc	1001-14*
4. Szathmári András	888-02
5. Csernus Mihály	876-54*
6. Timár Imre	776-78
7. dr. Weisz Aladár	691-66*
8. Alapy Andor	591-86*
9. Hanyecz Vince	484-31
10. Varju Fülöp	481-44
11. Kalmár Imre	479-12
12. Bácskai István	478-37
13. Grosz Zoltán	475-61
14. Stercula Jenő	469-48*
15. Kalmár Károly	467-89
16. dr. Bartha János	464-90*
17. Iványi Imre	450-94
18. dr. Izsák Adolf	439-34*
19. ifj. Kovács Dániel	433-86
20. Varju József	418-66

Póttagok:

1. Balogh Mihály	401-22
2. dr. Tóth István	400—
3. Uhrin István	395-10

A *gal jelöltek adója kétszeresen van számítva.

Beteg a társadalom.

Mondják ma sokan az emberek közül: és sajnos igazuk van. Akik hivatalosan lennének a társadalom bajait gyógyítani, hol ebben, hol amabban a nevezetesebb városban gyűlnek össze, hogy mint az orvosok szokták; konziliumot tartanak a nagy beteg fölött. De amint a betegnek mit sem használ, ha az orvosok a legmegfelelőbb gyógyszereket rendelik is, de a beteg vagy a környezete nem ismerve be a betegség komolyságát, a rendeléseket nem tartják be és elősegítik, hogy a beteg mielőbb meghal... Ha nézzük a mai életet, a helyzet ugyanaz, nemcsak nagyalálanságban, de közelebből is. Hányszor láttuk, hallottuk a közelmúltban is, hogy tanult, művelt emberek egymást gyűlölik, sértegetik és ott ártanak egymásnak — ezzel együtt nagyon sokszor a köznek is, — ahogyan tudnak... Mi ez, ha nem betegség?

Ha egy olyan ember, akit a nyomorúság meglőrt, aki gyermekkorától kezdve szerető, szíves, megériő, jó szót alig kapott, akinek nem adta meg az élet, hogy az elemi iskola pár osztályán tanuljon kívül más tudással is mélyítse a lelkét, ha ilyen emberből kilőrnék az indulatok, azon nem csodálkozhatunk, de ha olyan egyének teszik ezt, akik a társadalom „elíteltjeihez” szeretik magukat sorozni: eléggé el nem ítélték. Ennek igazolására elég utalnom az egyik környékbeli község képviselőtestületi gyűlésre. Az ott történetekre az elfogulatlan szemlélőnek szinte eszébe jut a Kr. e. 44 márciusi idűsa. Akik ismerik a történelmet tudják, mit jelent ez. Ott is az elvakult szenvedély áldozata lett egy olyan férfiú, akiről az utókor még ma is hűszellett emlékezik meg. Az emberi hálátlanság fölött érzett elkeseredés utóljára is ezt a szót adta ajakára: „Te is fiam Brutus?” És 25 tördőfészlől találva holtan maradt a római szenátus tanácsstermében... Az a társadalom is beteg volt, el is pusztult. Ismétlem, beteg a mai is... Van azonban egy gyógyszerár, amelyikben erre a betegségre, — és a többi ehhez hasonlókra is — biztos gyógyszer kapni. Ennek a címe: Gyógyszerár a Becsülethez.

FÜLÖP IMRE
kiszáda.

Béke.

Csillagfalan lepel borult
a pihenő földre.

Ködös őszi este...

Eljött a béke...

Az őszi lombok körül

egy-egy lámpa fénye

hunyorgat bágyadtan felve...

Pedig körül, körös-körül eljött a béke...

Egy nagy fa alatt

állok egyedül...

Távol az életzaj elesendesül...

Körül, körös-körül a béke ül.

Távol az élet.

Távol a város.

Itt a csend magányos...

Körül a természet békés és harmatos...

Állok egy nagy-nagy fa alatt...

Ködös őszi este...

A lelkemben béke...

És kint is körül, körös-körül eljött a béke...

Pesti diák.

Napfényel oltott tej.

Németországban nagyon gyakori a téli hónapokban a csecsemők között az angolkór elterjedése, mely betegségnek egyedüli orvossága a helyes és rendszeres táplálkozás mellett erős napfény. Ez azonban Németországban csak a három nyári hónapban van, tehát mesterséges napfényt csinálnak és ezzel gyógyítják a csecsemőket, vagy mesterséges napfényvel erősen sugározatják a tejet, mellyel a csecsemőket táplálják.

E betegség leginkább szegény szülők gyermekei kapják, kiknek táplálkozásából hiányzanak a vitaminok és a napfény.

Frankfurt városában a téli hónapok alatt naponta mintegy 1000 liter ilyen besugárzott tejet adnak angolkóros szegény csecsemőknek.

...Nálunk talán nincsenek is ilyen beteg gyermekek, hiszen mi ilyesmire nem is halunk errefelé.

Hogyan épít a Szovjet új várost?

Tavaly már jeleztük olvasóinknak, hogy *May Ernő*, kiváló német építész-mérnök egy gárda fiatal német mérnökkel új városépítési megbízással Oroszországba ment. Már erős lémpóban épül is az Urálban a *May Ernő* tervezése szerinti város, melynek *Magnitogorsk* a neve és 200.000 munkás-lakó befogadására van méretezve.

Az építési idő 6 évre van tervezve.

Magnitogorsk város azoktól a gyárhoz, melyeknek munkásai lesznek a lakosai, 2 kilométerre épül. A központban lesznek a színházak, áruházak és egyesületi helyiségek. Egy-egy épületlőmbben 10.000 ember fog lakni. Az épületlőmbök mezővel lesznek egymástól elválasztva. A lakások beosztása családi jellegű. Minden család kap egy lakórészt, mely társalgóból, két hálószobából, fürdőszobából, kis konyhából és klozetből áll. Az előtér már azzal a távolabbi elgondolással van kiképezve, hogy később közöskonyhák rendszerre térhessenek át. Minden épületlőmbben egy szabad piactér van beiktatva, mely a piac elmúltával másra is felhasználható.

A szociáldemokrata párt gyűlései.

Vasárnap délután fél kettőkor a Németvárosrészi kaszinóban *Esztergályos János* szociáldemokrata párti országgyűlési képviselő zsúfolt teremben politikai beszámolót tartott. Különösen a Bethlen kormány ténykedéseit bírálta. A Gömbös kormányának is jutott a bírálataiból.

Innen az Egyetértés Olvasóegyletebe ment, hol szintén sok hallgató előtt ismételte meg a bírálatait.

Január 5-ig nem lesz adóárverés

December hó 15-én életbe lépett az ugynevezett kiméleti szünet, amelyet a kormány rendelt el a karácsonyi ünnepekre való tekintettel. Eszerint január 5-ig minden adóvégrehajtás és árverés tilos. — Szünetel tehát az adótartozás fejében lefoglalt holmik és élelven jószágok elszállítása (transzferálása) is. A tilalom a köztartozások minden fajára vonatkozik. Ilyen adósság miatt kiméleti időben foglalni sem lehet. A tilalom a megátartozásokra nem vonatkozik. A magánhitelezők behajthatják követeléseiket.

Bohémhercegnő

Részlet Molnár Gyula 3 felvonásos vígjátékából, melynek január 14-15-én lesz a bemutató előadása Gyomán.

Harmadik felvonás
9-ik jelenet.

Agota (Annához) Agota hercegnő vagyok. És Ön?

Anna Én csak egy egyszerűen. Anna, Mezey Anna.

Agota Á!... Tehát Ön az, aki miatt ez a Kürthy, hogy úgy mondom, egy kicsit megakart halni?

Anna Igen. Én, én vagyok az is, akiért most már élni fog.

Agota (finom iróniával) Pardon, az én vagyok. Az én keztyűm akadt a kezébe a revolver helyett.

Anna Biztosan hálás volt érte a hercegnőnek.

Agota Annyira, hogy visszajött ahhoz, aki a revolvert nyújtotta felé.

Anna Ne csodálkozzon hercegnő. Egy revolver sokkal komolyabb dolog, mint egy pár keztyű.

Agota Egy férfi mind a kétlőtől könnyen elveszti a fejét.

Anna Most mit akar a hercegnő?

Agota Azt most még magam sem tudom. Minden esetre furcsa, hogy itt állunk szemben egymással. Két nő. Várjuk a férjét, aki majd határozni fog a sorsunk felett. Egyikünk menni fog. Azt hiszem, én leszek az.

Anna Én már elmentem egyszer. Most a hercegnőn a sor. Könnyebben megleheti, mint én. Mert mi volt Ő a hercegnőnek: Egy kis naputás... Egy kis flört... Játék. Színes léggömb, amely könnyen elszáll.

Agota Félék, hogy több volt...

Anna Nem annyira, mint nekem. Nekem az életet jelenti. Az elhivallást, a családot, a gyermeköt, a hétköznapot, a munkát, az ünnepet a templomtól!

Kedves Gazdatársam!

A dec. 3-iki számban találkoztunk utoljára. Akkor összehasonlítottam a búza árát és holdankénti hozamát az alma árával és a gyümölcsös holdankénti hozamával. Megmondtam, mindent lehet a fiatal, a frissen ültetett gyümölcsfa sorok közé ültetni, hogy az hasznosabb legyen addig, míg a gyümölcsfa teremni kezd, termésbe jön.

December hó 3-iki cikkemben olvashattát a költségvetését és terméskimutatását, hozam számításával együtt, kimutatva annak tiszta nyereségét 20 évi állagban.

Most, kedves gazdatársam, beszéljünk egy kicsit a mostanában oly sokszor emlegetett „Telepítés”-ről.

„Telepítés”

alatt rendszerint azt értjük, hogy egy nagy darab földet feldarabolunk kis darabokra, arra építenek egy kis házat s őrát. Ha ez kész, — valahol egy erdőszélen, messze a falutól, piactól és vasutállomástól, — akkor azokba beleszünk egy-egy szegény családot és azt mondjuk: Kedves Polgártársam! Mától kezdve magát „Telepesnek” nevezzük. Foglalja el ezt a kis házat, ezt a pár hold földet, tegyen vele amit akar és fizessen adót, kamatot és törlesztést. Ha szorgalmasan fizet, akkor majd egyszer a maga tulajdona lesz ez, úgy lehet a fiáé, de ha 2—5 év múlva nem tud fizetni, akkor jön a végrehajtó a dobbal és — fel is ut, le is ut, mehet Isten hírével.

Ez a sorsa volt eddig a telepesek legnagyobb részének. Ez a sorsa ma törpe, kis, de még a legtöbb 50 holdas birtokosoknak is.

Miért volt ez így a telepesekkel, miért van ez így a mai gazdákkal???

Legegyszerűbb azt mondani, azért, mert rossz a világgazdasági helyzet. Vagy Trianonnak, az átkok átkának tulajdonítsuk ezt.

Ez is igaz, de az is, hogy soknak vagyunk mi, magyarok az oka.

December 3-iki cikkemben arra már rá is mutattam. Akkor számokkal bizonyítottam be, hogy a mai viszonyok mellett is lehet hasznosabban gazdálkodni, t. i. akkor, ha azt termeljük, amit el tudunk adni és nem azt, amit eddig vetettünk, amiből eddig megtudtunk élni, de ma már nem, t. i. a búza, búza és hűza vetésből, a sikértartalom nélküli búzafermelésből, az

ugynevezett „Többtermelés”-ről másra kell áttérnünk.

A magyar gazda kitűnő gazda. Bámulatos az, amit előtű mutatni lóban, borjuban, elefánt-szerű bikában és tehénben. De ez nem elég. Kereskedőnek azonban rossz. Egy jó gazda 40 százalékban legyen gazda és 60 százalékban kereskedő; más szóval, először adjon el, aztán vessen. Ezt úgy kell érteni, hogy azt termeljen, amit jól, hasznosabban tud eladni. Ha 1 hold búza hoz 20 pengő hasznót és 1 hold alma 1000 pengőt, akkor termeljen almát és a családjának szükséges búzát vegye meg a piacon. Ha 1 hold rétet hoz neki 50 pengő hasznót, mert azon savanyú széna terem, mert a rétet vizes és forrasos, akkor szánja azt fel, vessen bele kenderit, és háromszor annyi hasznót kap ugyan annyi holdból. Ha a legelő köves, sziklás, semmi vagy kevés hasznót hoz, akkor ásson benne gödröt, ott ahol tud, abba ültessen gesztenye, dió, vagy almafát; ha délre néző lejtőn van, akkor barackot, vagy mandulafát.

25 év előtt Erdélyben, Brassó-megyében, Törösvárnál nem kizárólag üskét termő sziklás földön legelőt, létesített egy brassói ügyvéd igen sok hasznót adó gyümölcsöst, almafákból. (Bóralmákból). Kecskemét és vidéke csupa homok, sok futóhomokkal. Apáink idejében ezen még az igénytelen, magyar hosszuszarvú fehér marha sem tudott elég legelőt találni, még akkor sem, ha növendék marha volt és nem tejelő.

Ma? Ma tele van szebbnél-szebb szőlővel, szebbnél-szebb gyümölcsfával. Az, akinek ma 5 holdja van, abból több hasznót kap, mint az apja 150 holdból.

Erre a szavamra azt hihele valaki, hogy minden silány homok, oly nagy hasznót fog adni, ha azt beültetjük szőlővel és gyümölcsfával, mint a Kecskemét vidéki homok. Ez azonban nem áll. A Kecskemét vidéki homok azért rossz gyepnek és gabonának, mert ennek gyökere alig megy mélyebbre 10 centiméternél, ellenben jó szőlőnek és fának, mert ezek gyökere lemegy 40 centiméterre és mélyebbre. A kecskeméti homok azért jó, mert 40-50 cm. vastag homokrét alatt vizet tartó agyag van, mint általában. Ha ez az általában nem agyag, hanem homok, vagy kavics, akkor az a homok

nem jó, mert leszalad benne a víz, az eső, le mélyebbre, sem hogy a szőlő, vagy a fagyókere azt elérhetné. Ilyen formán vagyunk a mezőgazdasággal is. Ami jó Kecskeméten, lehet, hogy az nem jó Gyomán, vagy nem jó Szabolcsban.

Ma, mikor a gazdák sorba újra kerülnek, látják azt, hogy nem tudnak a változott viszonyokhoz alkalmazkodni, nem tudnak a búzagazdálkodásról áttérni, gyümölcs, mogyoró, kender, repce, hagyma, köles, stb. termelésre és nem tudnak áttérni a termést minden egyes évben biztossá tevő öntöző gazdálkodásra. Albániában 5 év alatt 40.000 holdat tettem öntözhetővé, gépek nélkül, egyszerű vizesárkokkal vezetvén a vizet, a búza, a kukorica stb. földekre. Tirana fővárosából megy egy országúti Durazsóba. A hegyekből leszaladó vízzel barázdákban áztatják át a hegyoldai szántóit és réteit. Nem kell ehhez se öntözőkanna, se lapát, mint azt a bolgárkertészeknél látjuk, hogy lapáttal focsolják a barázdából a vizet a zöldségre. A víz a barázdából kerül a mezei utkerékesapájába, azon folyik tovább s ahol kell, ott egy ásonyi földdel azt elzárják, mire kilép a kerékesapából és folyik oldal a kukoricába, a gyümölcsfák tövére. Tiranánál, hol az ut egyik, hol a másik árkokban vezeték a vizet a szerint, hogy az út melyik oldalát akarják 24—48 órai vizráeresztéssel 50 cm. mélyen átáztatni. Ha ez megtörtént — s ezt elvégzi egy mezillabos cigány egy kapával, akkor a vízfolyást elzáró földhányásból néhány kapával kivessz, hogy 500—1000 lépéssel odébb megint felduzzassa a vizet s ott másik táblát árasztasson el vízzel.

Kétszeri vízeláraztásért egy nyáron szívesen fizet minden gazda holdja után 15—20 pengő vízdíjat. A víz eláraztás lehetséges a magyar dombok és lejtők legtöbbször és lehetséges Gyoma és vidékén, a síkságon is; ha nem hegyi patakból, akkor a Körösből, avagy kutakból 2—5 lóerejű motorszivattyú segítségével, melyek felszerelhetők egy talicskára és tolhatók, mint a kubikostalicska tele földdel.

Most veszem észre, hogy a telepítésről akartam beszélni és nem arról, hanem a hasznosabb gazdálkodásról beszéltem. Tettem ezt kedves Gazdatársam azért, mert a telepítés csak akkor ér valamit, ha a telepes meg tudja a telepet tartani, ki tudja azt fizetni. Mit ér az a telep, amelyet átadnak egy tele-

pesnek és mivel úgy gazdálkodik, ahogy lehetett 100, 500 éven át, de a ma, a változott viszonyok miatt már nem lehet és nagy buzatermését nem tudja eladni, nem lát hasznót a sok buzából, hanem látja a végrehajtót és hallja házában a dobot. Az ilyen telepítéssel nem érünk célra, nem leszünk senkit sem boldoggá, kormányát átdó telepesé, a hazának megbízható pillérévé. A telepítés csak akkor ér valamit, ha a telepest képessé tesszük a megélhetésre, a kamat fizetésére, a törlesztési tudásra.

Ezen, Uraim, ezen fordul meg nem csak a telepes sorsa, hanem a mai kis és nagygazdák sorsa, végeredményben az ország sorsa.

Hogyan lehet ezt elérni? Iskolázással? Nem! Fizetni már az első évben kell. Nincs ideje a telepesnek tanulásra, akkor sem, ha vitézekekről van szó. Gazdálkodni az tud, aki nem csak tanult, hanem éveken át tapasztalt és ellette régi, gyakorlati emberek, tanult és nem tanult emberek fogását, tapasztalatát és az Isten megáldotta megfigyelő lehetőséggel, saját szemével látni tudással és saját fejével való gondolkodni tudással.

Ha telepítünk, tegyük azt központi vezetéssel való gazdálkodással, arra alkalmas elméleti és gyakorlati gazdát választva ki erre. A telepesnek csak akkor adjuk azt át, a telepes csak akkor gazdálkodhasson úgy, ahogy ő akar, ha a központi vezetőség azt már begazdálkodta, a telepet, minden élő és holt felszereléssel együtt már kifizette. Addig dolgozzon a telepes mint fizetett munkás, rendes évi konvenció mellett a telepen úgy, mintha egy nagy uradalom cselédje volna 20 év alatt a központi vezetőség begazdálkodja mindennek az árát, mindent fizet és a telepes eddigi fizetésén kívül megkapja ingyen és névére írva a telepet. Az én számításom szerinti legkisebb telepnek 15 kisholdnak kell lenni jó földön, telepítésre alkalmas területen. Kell e terület azért, mert ma a telepen kívül nem tud senki pénzt keresni. Ma a kubikos, ha kap házat letörlesztésre, hozzá 1 hold

földet, akkor ebből is kilicifálják, mert ha akar sem tud kubikolással keresni annyit, amennyi az adója, a saját maga és családja megélhetése.

Nem jobb, ha biztos fizetés mellett dolgozik? Nem jobb, ha a telepét a központi vezetés egy élet tanulásával és tapasztalatával kezeli, azt leőrleszti és 20 év múlva azt biztosan megkapja, hogy beleülhessen, mint egy tehermentes 15 holdas gazdaságnak korlátlan ura, ki a központi vezetéstől megtanulta a kereskedelem-ipari-gazdálkodást, szövetkezési alapon. Megtanulta, mit kíván a piac, hogyan kell azt előállítani, piacképessé tenni, csomagolni és összeküldetéssel bírni. Szövetkezet újján biztosan és jól értékesíteni a bel- és külföldön, szóval kereskedelmi haszonhoz is jutni.

Hogy miért irok én Nektek, kedves gyomaiak, ily részletességgel erről, mikor Ti mind saját földön éltek? Azért, mert nálatok is sokat jár a végrehajtó, az adóhátralékos iv, sokat szól a dob, s nagy gondok nyomják vállaitokat. Segíteni szeretnék rajtatok. Szeretném levelelni a gondot a hátatokról, szeretném fizetni helyettesek az adót és, szeretném földeteket megtartani a *Ti számotokra*, hogy az ne kerüljön holnap, 1. vagy 2 év múlva a végrehajtó kezére. Hej! Fáj, nagyon fáj kimeni dobszóval családostul a régi atyai földből, a szülői házból, boldog gyermekéveink gondtalan helyéről!

Ettől, ettől szeretnék megkímélni benneteket. A Ti sorotok is olyan, mint a telepésé. Nálatok is arról van szó, házat, földet, linót, disznót megtartani, gyermekeiteket nevelteni tudni. Tudjátok ezt ma? Fogjátok ezt tudni holnap és 2 év múlva is? Nem volna jó nektek Gazdáknak ott Gyomán, esetleg Gyoma és vidékén összeállni és egy fej vezetése mellett gazdálkodni? Aki akar, szílfogad, aki nem akar, az nem fogad szót. Egyik megfogja érezni annak hasznát, a másik annak kárát, ha erre a vezetésre alkalmas egyéniséget választatok. Ti válasszatok meg, mert a Ti vagyonotokról, megélhetéseitekről, vagy mint mondani, „A Te bőrödről van szó”. Ne nézzétek se címét, származását, se azt, hogy hova valósi az, akit válasszátok, hanem azt, hogy tud-e, rábízhatjátok-e magatokat és vagyonotokat? Ha egy ilyen központi vezető gazdát válasszátok, annak megélhetését ő maga gazdálkodja be akkor,

mikor földetek gazdálkodását vezeti, azt ellenőrzi és ezzel jövedelmeket fokozza, megduplázza. Az ő fizetésének begazdálkodása az ő gondja, nem a tiétek, ellenben valamennyitek gondja az ő gondja, valamennyitek kenyérkeresője és vagyonok megártója ő lesz.

Gondolkozzatok egyszer ezen és ha választok egy vezetőgazdát, azt válasszátok meg magatok.

Ne vegyétek rossz néven tőlem, hogy tanácsot adok, ki Békésmegyében. Csorváson kezdtem gazdálkodni, mint okleveles gazdasági. Ott honosítottam meg principálisom az olaszcirok—seprőcirok termelését. Ő alapította meg — és hívta életre az első cirokseprőgyárat Orosházán. Tőle, Szabó János kasznár urtól tanultam meg gazdasági szemekkel látni, mindent megfigyelni, a népet és munkásokat szeretni és becsülni. Hires gazda lett belőle, sok könyvet írt tapasztalatairól, mások okulására. Neki köszönöm ma is, hogy szigorú volt hozzám, hogy kibaszta munkabírásomat, úgy szellemileg, mint fizikailag, mert ebből tanultam meg, hogy mennyit lehet követelni egy tanult embertől, ki egészséges és menylyül egy cselédétől, mennyit egy akkordba dolgozótól.

Utólszor láttam 1912-ben, egy katonai gyakorlatozás alkalmával. Azóta meghalt. A jó Isten áldja meg haló poraiban is!

Kemény ember volt, mert tudott. Kemény volt, mert becsületes volt. Kemény volt, mert jó hazafi volt és kemény, mert mindenkor tudott alkalmazkodni a változó gazdasági és kereskedelmi viszonyokhoz. Ehhez pedig lehetőség kell, ezt könyvből és iskolában megtanulni nem lehet. Ez kell, hogy veleszülessen az emberrel.

Hogy azóta voltam gazda tiszt Vas megyében, Pozsony megyében és Sopron megyében, azt tudjátok abból a folytatásos közleményből, mely e nyáron e lap hasábjain jelent meg. Ebből tudjátok, hogy gazdálkodtam a megszállott Románia felén és 7 éven át, (1924—30-ban) az Albán királyság egész területén. Azt is tudjátok abból, hogy ebből az örökösen éhínséggel küzdő és 3—5 havi szárazságokban szenvedő országból, 5 évi omlétem után export állam lett. Nem éhezett, sőt kenyérmagot és húst (élőállatot) tojási és tejtermékeket tudott szállítani külföldre, mert volt már feleslege. Ebben az Albániában települt az én időmben 15.000-

nél több albán család, majd mind nincstelen és mind él. Ezek ajándékoztak meg a legszebb elismeréssel, a „Babes bujku” — a „Gazdák apja” névvel.

Befejezem üzenetemet s a szent ünnepek alkalmából ki-

vánok boldog karácsonyt, az esztendő lejárataival pedig boldog, békés, szeretetteljes, egymást megértő és gazdálkodásban eredményes esztendőt.

Boldog UJÉVET!!!

Ormásmaty WAISBECKER ANTAL.

Karácsonyeste.

Hull a hó.

Minden hófehél, amely a földre hull
ragyogó, csillogó...

Az égből jön mind s aztán a földhöz simul...

oly tiszta volt és ragyogó...

az égi hó...

A földre ért, a földhöz simult s többé nem ragyogott...

Tompa, szürke végtelen folt

az égi hó...

Fölötte mégis mintha csendesen, valakitől félve

égi öröm pihenne, lebegne...

Fáradtan pislogó öreg olajmécses

sárgás, szomorú fényt szór szerteszét

az öreg szobának öreg lakóira. Minden oly' csendes.

Kezük összetéve, imára kulcsolva. Szemük messze néz.

Az ajkuk néma. Gondolatuk fáradtan repdes

a multba vissza-vissza. Fáradtan verdes

szívük a multra. Csak ketten vannak: ők, az öregek...

Karácsonyeste van. S tompa, szürke végtelen folt

a mult. Göröngyös uton vissza-visszatérnek;

mintha valamit némán zokogva, sírva keresnének...

áthajszolt bókrok tövén lerokadva

könnyes szemekkel, némán egymásra néznek...

Karácsonyeste van. S ők fáradtan, némán,

egymásba karolva

a multba

mindig vissza-visszatérnek...

Lelkükben, szemükben, arcukon a mély gondredőkön

mégis mintha égi öröm pihenne, lebegne csendes, igaz öröm.

Hull a hó, az égi hó.

A földre hull, a földhöz simul s többé nem ragyog...

tompa, szürke végtelen folt

az égi hó...

Bibor-bársonnyal, selyem rongyokkal

takart minden kis szöglet,

Vakító fényben, rádió mellett

ülnek, dalolnak, nagyokat nevetnek.

A szoba közepén hatalmas fényőfa.

Reá sem ismerne kint, így fényben úszva,

a többi, a hóval fedett kicsi karácsonyfa...

Van rajta minden. Ragyog, csillog.

Alatta egy kis gyermek játszik; égi szót motyog.

Karácsonyeste van. Minden csupa fény, ragyog.

Az ablak alatt karácsonyt köszöntenek:

„Békesség legyen földön embereknek!”

szegény kis árva gyermekek...

S bent bársonnyal, selyem rongyokkal

borított minden kis szöglet.

Vakító fényben, rádió mellett

ülnek, dalolnak, nagyokat nevetnek

... s kint egyre halkabban, mind távolabbról,

sóhajszerűen karácsonyt köszöntnek

szegény kis árva gyermekek...

Hull a hó, az égi hó.

A földre hull. A földhöz simul s többé nem ragyog...

tompa, szürke végtelen folt

az égi hó...

Fölötte mégis mintha csendesen, valakitől félve

égi öröm pihenne, lebegne...

Az égből hófehér ruhás angyalok

égi szárnyakon a földre szállnak.

Nyugalmat hoznak, nyugalmat adnak...

S a nagy rohanásban újra meg újra megújult fájdalmak,
régi sebek mind-mind meggyógyulnak, mind-mind begyógyulnak...
talán kis időre... talán mindörökre...
vagy talán csak éppen karácsonyestére...

Hull a hó.

Az égi hó.

Karácsonyt köszöntenek
örülő szívvel örülő emberek,
szegény kis árva gyermekek,
koldusok, királyok.

Máriák, Józsefek.

Mind, mind, mind örülnek.

Örüljétek ti is! Örüljétek! Örüljétek!

Karácsonyeste van...

Örüljétek!

Pesti diák.

HIREK

Előfizetőinek, olvasóinak és hirdetőinek boldog karácsonyi ünnepeket kíván a „GYOMAI UJSÁG” szerkesztősége.

ÉRTESETÉS. A helybéli postahivatal értesíti a közönséget, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter rendelete alapján ma, szombaton 24-én karácsony estére való tekintettel csak 4 óráig tart pénztárszolgálatot és csomag felvételt.

Ügyvédi vizsga. Dr. Legeza Tibor az egyesített ügyvédi és bírói vizsgát a Töreky tanács előtt a Kurián a napokban tette le. Az ügyvédi kar Gyomán ismét megszaporodik egy agilis fiatal erővel. Gratulálunk.

A gyomai református egyház vezetősége hosszú megfontolás után elhatározta, hogy az elemi iskolákban a téli hónapok alatt bevezeti az egyházamban való tanítást.

Vigyázatlan csuszkálás. A gyermekek alig várják már a tél örömeit: a szánkázást, korcsolyázást és a csuszkálást. Ezt a téli örömet akarta már a karácsonyi ünnepek előtt megszerezni magának Tokai Lajos, 10 éves kisfiú, aki merészen neki indult a Körös jegének csuszkálni. A jég azonban még nagyon vékonyan volt befagyva és pár pernyi csuszkálás után be is szakadt úgy, hogy nyakig merült a vízbe. Az ottlévő fiúk siettek segítségére és láncot alkotva, derékig mentek be a vízbe és húzták ki, — hamar párnák közzé tették a téli fiúddozót.

Országos vásár Mezőtúron. Hivatalos értesítés szerint a legközelebbi országos vásárt Mezőtúr városában január 3-án és 4-én tartják meg, amelyre vészmentes helyről mindenféle állatot felhajtható.

A polg. isk. Ifjúsági Vöröskereszt Csoportja ez idén is megtartotta dec. 20-án karácsonyfa ünnepélyét, melynek keretében 60 szegénysorsos családot részesített élelmiszer, ruha, játékszer és tűzifa segítségével. Hogy a lelkes kis csoport ezidén is megrendezhette hivatala ezen legszebb aktusát — az az ő szorgos és munkálkodó kezükön kívül a szülők, az iskolát és a szegényeket szerető nagy-lelkű adakozók támogatásának köszönhető. Ma különösebb köszönetet és hálaátérdekelést mind azok, akik maguk is megfogyaikozva, látó szemmel és nyitott szívvel járva, meglátják szenvedő fajunk színlődő, didergő, sápadt virágát — a magyar gyermeket. A jó Isten megáldja azokat, kiknek öröm az irgalmasság és boldogság a felszártott könny. Pétermanné, a csoport tanárelnöke. Adakozók: Balogh Gyuláné: élelmiszer, ruhanemű, gyógyszerek, Békésm. Alt. Tak. pénztár Gyomai fiókja 10 kg. liszt, dr. Krisztián-Kálmáné ruhanemű, Csernay Géza 5 P, Fischer Nándorné ruhanemű, játékszer, brassói Greising József 5 P, Grosz Zoltán 1 P, Grosz Sámuel ruhanemű, viléz dr. Havár Gyuláné élelmiszer, ruhanemű, Hartenstein Ignácné ruhanemű, Heimann Ferkó játékszer, Iványi Aladár és István 20 kg. liszt, Lehoczky Károlyné élelmiszer, Máday Aladárné ruhanemű, Mészáros Lajos 2 pár cipő, Mészáros Mihály ruhanemű, id. Oláh Lajos szalona, dr. Pálka Pálné ruhanemű, dr. Szász Lajosné élelmiszer, Tiszamalom 25 kg. liszt, Wagner Márton fiai cég 200 kg. tűzifa, Wagner Mártonné ruhanemű, Wagner Péterné ruhanemű, élelmiszer, Végh Béla 2 drb. láska.

Két pengő a pulyka kilója a londoni karácsonyi piacon.

Közel 200 rendőr tisztviselőt nyugdíjaznak.

Mulatság. A gyomai Sport Club 1953 december 26-án, Karácsony másodnapján az Uri Kaszinó nagytermében kabaré és táncestét rendez fél 9 órai kezdettel. Belépti-díj személyenként 1 P 20 fillér. Csatládjegyet 3 személyre 3 pengő. Színre kerülnek: Üldöznek a nők és Ciprián mester bohózat és egyéb kabarészámok. Farkasinszky Imre muzsikál.

Békésvármegyében 11 ipar-terület tiltakozott az adóvégrehajtások ellen.

Tömegesen lépnek be a képviselők a Nemzeti Egység pártjába.

Halálozás. Sokan emlékeznek még olvasóink közül **Beéry Kálmán** menekült jegyzőre, ki a román megszállás alatt községünk szolgálatában állott és sok jóindulattal igyekezett a lakosság ügyes-bajos dolgait elintézni. Értesülésünk szerint nevezett, mint nyugalmazott főjegyző Mészáros 70 éves korában elhalt. Özvegyén kívül 12 gyermeke és sok unokája gyászolja.

A leventék téli szünete. A vármegyei Alispán a karácsonyi ünnepekre, valamint a beállí téli időjárásra való tekintettel az általános leventefoglalozási szünetet december 20-tól—január 31-ig rendelte el.

Elek Lajos gyulai pénzügyi főtanácsos kapott megbízást a pénzügyigazgatói teendőik ideiglenes ellátására.

Sakk hírek. Folyó hó 18-án volt a gyomai Márky-sakkörnek alakuló gyűlése. Elnök: Bácsi Elek társ. igazgató, pénztárnok: Biró Gyula, háznagy: Gaál István, jegyző: Kocsis Gyula, ügyész: dr. Messinger Albert, Számvizsgálók: Herdy Béla, Weil Sándor és Klein Sándor. Választmányi tagok: Beinschróth Gábor, Csapó Gábor, Kiss Géza, Kruchió Mihály, Pintér István és Tóth Ernő.

Reklám helyett, egy új hivatalos! Eddig több mint kétszáz ember nyert alkalmazást egy olyan speciális szakban, mely eddig Európában egyedül áll. Mint értesülünk, évekre szóló foglalkozás ez és egyesek két-három, sőt négyszáz pengőt is keresnek havonta. Ugyanis az alkalmaztatás tárgya olyan, hogy csak két kvalifikáció kell hozzá és pedig: kifogástalan öltözkészlet és intelligencia. Mindenki saját lakhelyén foglalkoztat a vállalat. Küldje be ajánlatát „Igazi misszió” jelige alatt, Tolnai Világlapja kiadóhivatalának, említse meg családi állapotát, eddigi működését, korát és fizetési igényeit.

Dr. Bartha Gusztáv községi orvos tanulmányi segélyt kért a vármegyétől, mely kéréssel a december 9-iki közgyűlés foglalkozott és azt elutasította.

A szolnoki Fa- és Fémipari Szakiskola motorkezelő tanfolyamot kezd január 9-étől. Tandíj 29.30 pengő, vizsgadíj 9.80 pengő.

Január 4-ig kell beadni a dohánytermelési engedélyek iránti kérelmeket.

Szerdán nyílt meg a gyomai sertéspiac, 6 hetes malac ára 4—5 pengő volt, a hízó kilója 60—62 fillér volt.

Szűts Ernőt a Rádió üzemvezető-igazgatóját, aki váratlanul elhalt, hétfőn temették el.

Lapatinczki Imréné endrődi lakost és lársát Eiben Gyulát, akik a Bácsy bank félrevételével egy ingatlanra kölcsönt vettek fel, a gyulai kir. Törvényszék család miatt 10—10 hónapi fogházra ítélte.

Orosháza község a tavaszi fásítási programjában nagyobb mennyiségű cseresznye felületét tervezi.

SEMMEIWEIS. AZ ANYÁK MEGMENTŐJE. Egy nagy magyar orvos regénye. Írták: Theo Malacé és dr. Váradny Sándor. Kiadta Novák Rudolf és Társa tudományos könyvkiadóvállalata, Budapest, Baross-u. 21. Nagy emberek életrajzai mindig hasznos és alkalmas eszköznek bizonyultak az emberek nevelésére. Örömmel és hálával kell ezért üdvözölnünk a szerzők és a kiadók vállalkozását, amely lehetővé tette, hogy a legnagyobb magyar orvosnak, az anyák megmentőjének, Semmelweisnek az életét nemcsak szakemberek ismerhessék meg a többnyire nehezen hozzáférhető tudományos életrajzokból, hanem ebből a költői, de mégis hű és érdekesítően megírt életregényből a nagyközönség is. Mérföldes nagy hála és hódolat, elismerés és dicsőség sugárzik a világ minden tájáról Semmelweis nagy hazánkfiára, — a tudomány nagy magyar hősnéjének emléke felé. Az anyák milliói és milliói köszönik életüket, egészségüket, egészséges gyermekeiket. E nagy magyar tudós és nagy férfiú küzdelmeit, bukását és diadalait, szenvedéseit és megpróbáltatásait gazdag dicsőséges élettörténetét mondja el nekünk e költőien, de a valóság és történelmi tényekhez, hűen ragaszkodó — érdekesítően megírt regényes életrajz. E művet elolvassuk, nem fogunk többé közömbösen és tudatlanul elmenni az Erzsébet-téri szobor és az Apródutcai emléktábla előtt, hanem kegyelettel és hálával a szívünkben szentelünk egy pillanatot a világ összes asszonyainak nevében — Semmelweis emlékének. Talán nem is véletlen, hogy ezen értékes mű megjelenésével éppen a karácsonyi könyvpiacot gazdagítja, mert úgy értékes tartalma, mint külső gondos, igen szép és izletes kiállítása a legmegfelelőbb karácsonyi ajándékká avatják. Ára a valóban feltűnően szép és gondos kiállítással szemben, kötve csak 3 pengő; fűzve 1 pengő 80 fillér.

Herceg Windischgätz Lajos önkormányzat, hitelezői a vagyontalansági eskü letételére akarják kötelezni.

Ha olcsó és jó butort akar, keresse fel BERENCSIK VILMOS

uj butor üzletét és asztalos áru ipartelepét. Raktáron: polituros tele hálók, keményfa betétes szobák és különféle hajlitott székek.

Üzlet és üzem: Gyoma, Kossuth Lajos utca 35 sz. (Volt Vataj Gábor-féle üzem.)

Gyengélkedés idején, különösen, ha a rosszullétet szorulás fokozza, a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz fájdalommentes székürülést és kielégítő emésztést hoz létre. Híres nő orvosok a legnagyobb elismerés hangján írják a valódi **Ferenc József** vizről, mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható, anélkül, hogy különös eredménye válódznék. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Franciaország nem fizette meg Amerikának a dec. 15-én esedékes háborús tartozását, Anglia azonban fizetett.

Erdélyben a nemzeti okokból elűzött magyar vasutasokat visszahelyezik állásukba.

A kisantant külügyminiszterei Belgrádból ismét világgá hársogták, hogy a művelt népek politikai fegyvere alighanem ő körülöttük forog.

Berlin és Hamburg között 287 kilométer távolság van. Ezt a távolságot egy óriási sínautó 2 óra és 42 perc alatt futotta meg. Az autó legnagyobb sebessége 150 kilométer volt. Az eddigi vonalsebességi rekordot 125 kilométerrel Anglia tartotta.

Hogyan lett az utbiztos leánya, a világ egyik legnagyobb énekesnője? Németh Mária, a világhírű magyar operaénekesnő életéről teljes regényt közöl a Délibáb karácsonyi száma, amelyben 128 oldalon pompásan pompásabb cikkeket és képeket talál az olvasó. Két egyfelvonásos szindarab, novella, vers, érdekes rádióriportok, nagyszerű rádióműsorok és filmbeszámolók teszik változatossá a Délibáb karácsonyi számának gazdag tartalmát. A nagy terjedelmű szám ára 36 fillér.

Szabászati tanfolyam. F. évi január hó első felében megismétlik a szabászati tanfolyamot a régi feltételek alapján. Jelentkezni lehet a községi főjegyzői hivatalban.

Olaszország 100 millió pengős adósságot engedett el Magyarországnak.

Februártól olcsóbb lesz az utazás. A kereskedelmiügyi kormány a vasúti személyszállítási tarifáját 1933. év február 1-től 25 százalékkal fogja mérsékelni egy évi próbaidőre. Ha a mérséklés beválik, a kormány újabb intézkedéseket fog kiadni a vasúti személytarifa további csökkentésére.

Párisi és olaszországi tanulmányut. A Magyar Egyetem- és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetségének Utazási Osztálya december 28-án rendezti gazdag programjáról közismert fel 15 napos párisi tanulmányutját és december 29-én induló 11 napos olaszországi tanulmányutját. A párisi tanulmányut részvételi díja 320 pengő, diákoknak 260 pengő. Az olaszországi tanulmányut részvételi díja 265 pengő. Jelentkezni lehet az Utazási Irodában minden nap d. u. 4—7-ig (IX. Ferenc körút 38. fsz. 2). Telefon: 872—74, levélben is. Érdeklődőknek prospektust és programot díjtalanul küld az Utazási Iroda.

Visszaestünk a tojáspiacra. Megdöbbentő adatok vannak a magyar-német kiviteli statisztikában. A most közzétett hivatalos adatok szerint a magyar tojáskivitelből Németország csak 11,5 millió darabot vett át az idei első 10 hónap alatt. A tavalyi szám 84,6 millió darab volt. Ez annál megdöbbentőbb, mert a nálunk kezdetlegesebb balkán államok jobban érvényesültek. Románia 215, Bulgária 166 millió darab tojást helyezte el az idén Németországban. — Mérlegelni kell azt is Magyarország visszaesésénél, hogy az idei német bevétel 3055 millió darabot tett ki (107,6 millió márka értékben) a múlt évi 1995 millió darabhoz szemben. — A német bevétel legnagyobb élvezője volt Hollandia 809 millió darabtal (tavaly 649 millió) és Dánia 285 millió darabtal (tavaly 115 millió) — Magyarország visszahanyatlása olyan szervi bajra mutat, amit azonnal és alaposan meg kellene vizsgálni, mert egyik legnagyobb exportérdekeinkről van szó.

Békéscsaba város önálló törvényhatósági joggal felruházott város akar lenni.

Egy pofozkodó levante oktatott a békéscsabai járásbírószág 30 pengő pénzbüntetésre ítélte.

A jövő évi magyar selyemtenyésztés előmunkálatai. A kerületi selyemtenyésztési felügyelők már bentázzák a községeket, hogy előkészítsék a jövő évi selyemtermelést. Gondjuk van a kerületi cserleábromány rendbehozatalára is. Több helyen selyemtenyésztési felügyelők fogják az cserleábrapótlását tanítani.

Bohémhercegnő

MOLNÁR GYULA 3 felvonásos vidám játéka.

Január 14—15-én.

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal a munkaidő leszállítást sürgeti. A munkaidő rendezése céljából január 15-én kezdődő rendkívüli konferenciájára a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal az összes kormányokhoz kimerítő jelentést küldött, amely részletesen foglalkozik a munkanélküliség leküzdésének problémáival és pedig a munkaidő leszállítása révén. Megállapítja, hogy néhány nagyipari államban a munkásság 1/3 sőt részben 1/2 része jelenleg munkanélkül van. A világ munkanélküljeinek számát 30 millióra becsüli. A munkanélküliség révén — a jelentés szerint — a nagy bérvészteség 100 millió aranyfrankra tehető. A munkanélküliség, mely a világválság egyik következménye, a válság további fokozójává válik.

Gyomai anyakönyvi hírek.
Születtek: Putnoki Irén, Arany Dániel, Barloif Márton, Sándor Margit, Oláh Erzsébet.
Eihaltak: özv. Hainfahri Mihályné-Kun Katalin 76 éves, B. Kiss Róza 3 éves, Kovács Imréné Kiss Lidia 36 éves, Icsa János 7 és fél éves, Baráth Róza 7 éves.
Házasságot kötöttek: Kruchió Imre—Perei Eszterrel, Sebők Benedek—Rácz Erzsébet-félel.

Áldott állapotban levő nők és ifju anyák a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz használata által rendes gyomor- és bélműködést érnek el.

Január közepéig lehet jelentkezni a tavaszi tenyészállat vásár és mezőgazdasági kiállításra. A tavaszi tenyészállatvásár és mezőgazdasági kiállítást 1933 március hó 25-án fogják megnyitni. Fontos érdekek kívánják, hogy a magyar gazdaközönség ne vesztse el most sem a kedvét és a rendes mértékben vegyen részt a kiállításon. Az érdeklődés már is meg van és remélhető, hogy a kiállítás anyaga ép olyan gazdag lesz, mint az előző esztendőben. A kiállítóknak január közepéig lehet jelentkezni.

Egységes vezetés alá kerül a magyar export-import. Rövidesen megtörténik a Mezőgazdasági Kiviteli Intézet és a Külkereskedelmi Intézet közös vezetés alá helyezése oly módon, hogy minden fontosabb kérdésben, amelyben eddig a két intézet önállóan intézkedett ezentúl csak a központi főhatóság tudtával és bejegyzésével lehet dönteni.

HUMOR.

Hová tartozik?

Mihály bácsi nagyon zárkózott természetű ember volt. Választások alkalmával soha nem lehetett tőle megtudni, hogy melyik jelöltnek a híve.

Egy választás alkalmával így szólt hozzá egy kortes:

— Mihály bácsi, mondja meg nekem egész bizalmasan, hogy voltaképpen háová is tartozik?

— No, ha olyan nagyon kíváncsi, hát megmondom. — Tartozom a takarékpénztárba, az adóhivatalba, a Jakab szomszédnak, a kovácsnak, meg a szabónak.

Az orvosi rendelet.

Három ember át akar menni a határon, de csak egy határátlépési igazolványuk van. — Így szól az, akinél az igazolvány van:

— Jöjjetek csak velem, mindenképpen átjöttök. Ha látjátok, hogy szaladok, ti csak nyugodtan sétáljatok át a határon, senki sem fog feltartani benneteket.

Amint a határhoz értek, a pasas keresztülfut a határon és megállás nélkül fut tovább. Az összes örök utánaveetik magukat és a másik két ember nyugodtan átsétál. — Erre a futó is megáll. — A vámőr rákiált:

— Adja ide a határátlépési bizonyítványát!

— Itt van.

— Hát akkor miért futott?

— Mert a doktor ráparancsolt, hogy fussak.

— De miért nem állt meg? Nem látta, hogy mi is maga után futunk?

— Láttam én. De mit tudom én, hogy nem futnak-e maguk is — orvosi rendeletre.

Tojás, mint — óra.

Egy angol tyukfarmon szokatlanul ritka tojást tojt egy tyuk. A tojás fehér felületén sötét vonalak láthatók, amelyek óralapot ábrázolnak, a 12 római számmal és két mutatóval.

Az óra-tojást tulajdonosa az angol mezőgazdasági múzeumnak ajándékozta. A mezőgazdasági múzeum tudósai most töprenghetnek a ritka eseten. Mert arra volt már példa, hogy egy óráról kiderült, hogy — krumpli. De, hogy egy tojásról kiderüljön, hogy óra, erre még nem volt példa se a mezőgazdasági, se az órák iparban.

Semmi esetre sem ajánljuk, hogy a tudósok ebből a tojásból rántottát csináljanak és megegyék. Könnyen megtörténhetne, hogy az illető gyomrában a rántotta — keletyegni kezd.

Annyi bizonyos, hogy a derék tyuk nagyon megbámulhatta a toronyórát, mielőtt a szóbanforgó tojást tojta.

Ingatlan forgalom.

Márton Lajos (nős Tari Zsuzsannával) gyomai lakos vett 1 hold 632 négyszögöl félhalmi szántót Oláh Lajosné Viznyai Eszter és Viznyai József (nős Kun Máriaival) gyomai lakosoktól 1000 P-ért.

Csath Endre és neje Cselei Mária gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Martinák Katalin gyomai lakostól 1800 P-ért.

Faragó Károlyné Izsó Teréz gyomai lakos vett 1486 és 133 négyszögöl pusári ingatlant Tóth Mihály gyomai lakostól 500 P-ért.

Liszka János (nős Varga Zsófiával) gyomai lakos vett 7 hold 585 négyszögöl tanyai szántót Szelei András gyomai lakostól 7950 P-ért.

kk. Bogya Lajos vett 1 hold 1497 négyszögöl pusári szántót özv. B. Kiss Lajosné Megyeri Rebeka gyomai lakostól 900 P-ért.

Hajdu Sándorné Tóth Eszter gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat özv. Raufeld Ysmondné Katona Erzsébet gyomai lakostól 650 P-ért.

Bula János és neje Hanyecz Erzsébet endrődi lakosok vettek 2 hold 208 négyszögöl kölesfenéki szántót Biró Sándor (nős Bosnyák Rczáliával) gyomai lakosoktól 1500 P-ért.

E. Kiss Lajos és neje Nagy Róza gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Izsó Lidia Putnoki Józsefné és társaitól 1250 P-ért.

Gábor Antal és neje Kiss F. Erzsébet gyomai lakosok vettek egy beltelkes lakóházat Házy Imréné Pikó Piroška, Pikó Béla és. kk. Kató József gyomai lakosoktól 3030 P-ért.

Zöld Lajos (nős Csökönyi Erzsébettel) budapesti lakos vette 16 hold 1416 négyszögöl zöldlaposi szántónak 10/120-ad részét Zöld János (nős Szántó Máriaival) gyomai lakostól 1066 P-ért.

Özv. Ágoston Lajosné Harmati Mária gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Izsó Mihály gyomai lakostól 1400 P-ért.

Nyíri Sándor és neje Horváth Mária gyomai lakosok vettek 2 hold zöldlaposi szántót özv. Vékony Józsefné Putnoki Sára gyomai lakostól 1250 P-ért.

1932. júl. 28-án megtartott bírói árverésen Szerető István vett 3 hold 1346 négyszögöl zsófiamájori szántót Kató István gyomai lakostól 1700 P-ért.

Nagy Ferenc és neje gyomai lakosok vettek 31 négyszögöl és 5 hold 100 négyszögöl csergettyűi szántót özv. Hornok Istvánné Raduska Mária és társaitól 2500 P-ért.

Benke Márton és neje gyomai lakosok vettek 1 hold 809 négyszögöl félhalmi szántót E. Kiss Lajos (nős volt Csatári Tóbitával) gyomai lakosoktól 1000 P-ért.

Szilágyi Bálint (nős Szerető Erzsébettel) gyomai lakos vett egy beltelkes lakóházat Sándor Mária gyomai lakostól 1150 P-ért.

Tóth P. Lajos gyomai lakos vett egy beltelkes lakóháznak 1/3-ad részét Tóth P. László (nős Csapó Rózával) gyomai lakostól 400 P-ért.

Kovács Lajos (nős Tóth Erzsébettel) 2/8-ad, Kovács Róza Fekete Dánielné 2/8-ad, Kovács Gergely (nős Kiss Lidiával) 3/8-ad és Kovács Teréz Szabó Elekné 1/8-ad rész tulajdoni arányban vettek 751 négyszögöl félhalmi szántónak 1/3-ad részét Bagi László (nős Domokos Máriaival) gyomai lakostól 50 P-ért.

Kicsinyek, nagyok!

Lehet korcsolyázni!

A NÖEGYLETI JÉGPÁLYA MEGNYILT.

Olcsó bérlet!

Gyermek és kísérő jegy.

Járjatok minél többen, a bevétel a szegényeké.

PUBLIKACIÓ.

Ha azt akarja Ön, hogy évek hossza során át emlékezzenek Önre, akkor ünnepi, névnap vagy nászajándékul szép falú képet, vagy tükröt adjon, amelyet mélyen leszállított árban beszerezhet **Bari Pál üvegesnél Endrődön** az Ipartestület mellett. Szakszerűen és olcsón vállal képkerepezést, ovál, kör és szegletes keretbe. Ugyanott nagy kétkirakatos üzlethelyiség lakással és berendezéssel együtt kiadó.

A felsőrészi Olvasókör italmérői általásra hirdet pályázatot újre, feltételek az Elnöknel tudhatók meg.

A Révész ruhanagyruház több 100 megmaradt női és férfi télikabátot, bundát és bőrkabátot a jan. 4-iki mezőturi orsz. vásáron fogja olcsó áron árusítani.

ifj. Seprenyi Lajosnak 1 ballai részvénye, 1 fertály kölesfenéki nyílása eladó.

A gyomai Hangya vezetősége felkéri minden kedves vevőjét, hogy a Hangyában kapott kasszablokkokat naptár átvétele és a visszatérítés átadása végett jan. 1—2-én okvetlenül hozzák be.

Kerekes Károly borkereskedőnél a különö zamatú kádár bornak literje 50 fillér.

Bácsi Lajos szabómesternél valódi tiszta magyar gypaju szövet métere 8 pengő 26 fillérért rendelhető. Hítelképes egyéneknek 3 havi részletfizetésre is.

Folyton égő alig használt kályha eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Lakodalmakra, előadásokra, mulatságokra székek, asztalok korlátlan mennyiségben kaphatók a ligeti pavilonban 5 fillér kölcsöndij mellett.

Értesítés! Cégünk megállapodott a Békésmegyei Általános Takarékpénztárral, mint a Futura Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársaság főbizománysával, hogy **Gyomán és Endrődön gabonát vásárol** a Futurának. Vásárlásainkban a Békésmegyei Általános Takarékpénztár gyomai fiókja is részt vesz, így akinek eladó gabonája van, az ott is felajánlhatja azt. Felkérjük termelőinket, kérjenek tőlünk is ajánlatot, mielőtt eladnák gabonájukat. Wagner Márton Fiai.

Fegyverneki utca 7. sz. ház eladó.

JÓ MELEG SZOBÁJA LESZ, ha az 5100 kalóriájú, minden rendszerű kályha és takaréktűzhely fűtésére alkalmas

UNIVER

tojás brikkettel fűt, mely mázsánsként 4.40 pengőért kapható

WAGNER MÁRTON FIAI

fakereskedésében.

Ugyanott mindenféle tüzelő anyag, belföldi és külföldi hasábos tűzifa, dorongfa, pécsi tojás szén, baglyasaljai darabos és ózdi szén olcsón kapható.

VASUTI MENETREND 1932. október hó 2-től.

gyors	gyors	gyors	gyors
6:15	9:00	13:32	17:00
11:06	11:57	18:07	19:59
6:38	11:14	12:02	18:15
7:31	12:09	12:40	19:10
3:53	12:40	17:30	20:05
4:21	13:08	17:58	20:33
4:26	13:13	18:03	20:38
4:57	13:44	18:34	21:10
4:58	13:45	18:45	21:11
5:17	14:04	19:04	21:30
7:27	16:10	20:58	
5:00	10:45	11:45	19:10
0:32	6:02	8:52	14:28
0:17	5:52	8:51	14:20
23:15	5:00	8:14	13:26
7:24	11:47	16:41	21:56
6:53	11:16	16:10	21:25
6:48	11:11	16:05	21:20
6:15	10:38	15:32	20:42
6:13	10:37	15:31	20:37
5:53	10:17	15:11	20:17
4:05	8:20	13:24	18:24

Nyomatványokat lapunk nyomdájában készíttessen.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: ifj. WAGNER MÁRTON.